

Tillsyn av tekniskt avancerade avloppsanordningar

Sammanfattning av tillsynsprojekt

Projektidé

I detta projekt har det ingått avloppsanordningar i form av minireningsverk, filterkonstruktioner som bygger på att filter ska bytas ut med jämna mellanrum samt markbäddar och infiltrationer som har kompletterats med kemisk fällning eller fosforfilter. Gemensamt för alla anordningar är att de har ett större skötselbehov än för traditionella avloppsanordningar.

Syftet med projektet var att genom tillsyn tillse att fastighetsägare upprätthåller en god skötsel av sina avloppsanordningar och därmed minskar miljöpåverkan från dessa.

Omfattning

Projektet har omfattat de avloppsanordningar som har tagits i bruk mellan 1 januari 1998 och 1 april 2008. Tillsynen har bedrivits i Mjölby, Motala, Norrköping, Linköping och Söderköpings kommun under andra halvan av 2009 och har totalt omfattat 45 avloppsanordningar av 13 modeller. Dessa fördelar sig enligt följande:

Tillverkare	Modell	Antal (totalt 45)
KWH Pipe	WehoPuts	10
Uponor	Upoclean	4
Ifö Eko Trap	Ifö Bio trap	6
Antesis	Topas	4
Baga Water Technology AB	Baga Easy	2
Biorens Scandinavia	BioRens	5
Biovac Sverige AB	Biovac	1
GreenRock Sverige AB	sp10	1
GreenRock Sverige AB	10s	1
EkoTreat	EkoTreat Fällningsenhet	6
SEAB	Ekobox F3	3
Fann Va-teknik AB	Fosforfälla FTK 500	1
Nordkalk	Tranås fosforfälla	1

Genomförande

Som ett första led i tillsynen har fastighetsägaren ombetts att skriftligen inkomma med dokumentation i form av kopia på driftsjournal, serviceavtal och kvitton på inköp av kemikalier. Fastighetsägaren har också ombetts att svara på en enkel enkät om sina erfarenheter av avloppsanordningen och hur denna sköts. Därefter har fastighetsägaren kontaktats för att boka tid för tillsynsbesök. Vid tillsynsbesöket har inspektören gjort en okulär besiktning av avloppsanordningen och gått igenom inlämnade handlingar samt de drift och skötselinstruktioner som bör finnas på plats. Även slamhantering har gått igenom i aktuella fall. Som stöd vid besöket har en checklista använts.

Efter besöket har fastighetsägaren fått ett bedömningsbrev. Om allvarliga brister har uppmärksamats har istället beslut om föreläggande fattats för att åtgärda bristerna.

Material som har tagits fram inom projektet

Projektbeskrivning, enkät till fastighetsägare, checklista för tillsyn, broschyr: Information till fastighetsägare som har minireningsverk, kemfällningsenhet och fosforfilter

Slutsatser

Samtliga deltagande kommuner är överens om att tillsynen har varit lärorik för såväl inspektörer som fastighetsägare och att framtaget material har varit användbart. De flesta inspektörer har blivit positivt överraskade av fastighetsägarnas engagemang och intresse för sina avloppsanordningar. För att tillsynsbesöket ska bli bra krävs det dock att det är den som är engagerad i avloppsanordningens skötsel som deltar vid besöket.

Tillsynen har gett inspektörerna kunskaper om avloppsanordningarnas skötsel som kan vara till nytta vid nya tillstånd. I de fall då avloppsanordningarna har sett ut att fungera väl och fastighetsägaren har haft en god egenkontroll har fastighetsägarna fått bekräftelse på att deras engagemang är viktig för en god rening i avloppsanordningen. I de fall det har funnits brister har dessa kunna rättas till.

Det är dock svårt att avgöra om själva reningen i avloppsanordningarna fungerar tillfredställande. För att få en verklig uppfattning om funktionen behöver en serie provtagningar göras vilket är resurskrävande. Inspektörens enda möjlighet till tillsyn är därför att gå igenom fastighetsägarens egenkontroll. Det som inspektören praktiskt kan titta på till exempel vid ett reningsverk är om det finns fällningskemikalier tillgängligt, att det inte luktar eller att vattnet har en konstig färg. Vissa verk går knappt att titta ner i.

I de fall fastighetsägaren har valt att inte ha serviceavtal är det en svårighet för inspektören att avgöra om fastighetsägaren har tillräcklig kunskap för att själv utföra service. I de fall det finns serviceavtal är det inte heller självklart att detta är lika med en bra service av verket. Det skiljer sig mycket mellan olika företags service och det kan därför vara en god ide att inför ett beslut om tillstånd titta igenom vad som ingår i själva servicen.

Det är inte alla reningsverk eller kemfällningsutrustningar som har larm och det skiljer sig åt vad larmen är till för, t.ex vissa larmar för vattennivån och andra för kemikalienivån. I samband med tillståndsgivningen bör inspektören skapa sig en uppfattning om vad respektive reningsverks larm är till för. I de flesta fall bör larm villkoras i tillståndsbeslutet.

Det finns också anledning att vid tillsynen se över hur fällningskemikalier förvaras. Extra dunkar ska stå inomhus på en plats utan anslutning till golvbrunnar. Säkerhetsdatablad ska finnas.

Samtliga deltagande kommuner har för avsikt att fortsätta bedriva kontinuerlig tillsyn på teknikbaserade avloppsanordningar som har varit i drift minst ett år. Ett lämpligt tidsintervall för tillsyn kan vara vart femte år så länge avloppsanordningen och egenkontrollen är välskött och vart tredje år om det finns mindre brister. Är det stora brister kan det vara nödvändigt att göra återbesök redan efter ett år. Kommunerna kommer fortsättningsvis att ta ut avgift för tillsynen.

Projektgruppen

Projektgruppen har bestått av Martha Toftgård - Miljökontoret Linköpings kommun, Karolina Hedlund - Miljökontoret Mjölby kommun, Ingrid Franzén - Bygg och miljökontoret Norrköpings kommun